KERVAN BİRLİĞİ

Ekonomi, kasa, ücret ve lojistik modeli

Yol uzun. Kervan'da yalnız değilsin.

Bu belge bir Kervan işine katıldığında neye göre ücret veya pay alacağını, hangi masrafın ortak işe yazılacağını, paranın kim tarafından kontrol edildiğini ve teslimatın nasıl tamamlanmış sayılacağını açıklar.

Temel yaklaşım: Kişisel kazancın kişisel alanındır. Kervan'ın ortak ekonomisi ise ihtiyaç, iş planı, sermaye, çalışan emeği ve teslimat üzerinden yürür. Ortak kasa, sonraki işlerde sermaye, stok, ekipman, lojistik ve uygun risk desteği sağlar.

Kullanılan kavramlar

UEC/aUEC, oyun içi paradır. Likit kasa, mal veya gemi olarak bağlı olmayan, o anda kullanılabilen ortak paradır. Stok, depoda bulunan ve kayda giren malzeme veya üründür. Sermaye, işe başlamak için bağlanan para, ticari yük veya üretim girdisidir. Girdi, üretimde kullanılacak ham madde ve malzemedir.

Brüt gelir, satış veya kontrattan gelen toplam paradır. Masraf, kabul edilmiş iş gideridir. Net kâr, sermaye iadesi ve kabul edilmiş giderler ayrıldıktan sonra kalan tutardır. Kervan payı, ortak kâr seferinde net kârdan Orta Sandık'a ayrılan paydır; Sandık'ın sermaye koyduğu mudârebede buna Sandık payı denir. Şirket marjı, şirket adına açılmış üretim veya satış kontratında belirtilen maliyetler ve ödemelerden sonra Kervan'a kalan tutardır.

Kontrat, iş ve ödeme anlaşmasıdır. Tarife, bir dönem için kullanılan ücret tutarları veya hesap yöntemidir. İkinci onay, işlemi yapan veya menfaat sahibi olan kişiden bağımsız başka yetkilinin kontrolüdür. Sefer, Kervan'ın ortak kaynağı ya da masraf desteği kullanılan operasyondur; Sefer Haritası seferlerin açılabileceği bölgeleri, küçük ve olağan sefer sınırlarını gösterir. Sefer önderi (küçük seferde Kafilebaşı, olağan ve büyük seferde Kervanbaşı) seferi, görev sorumlusu (Lead) belirli bir işi yönetir; ikisi de otomatik finansör değildir. Kervan üyesi (Org Member) iç üyelik kaydında kabul edilmiş oyuncudur. Community ya da Affiliate, üyelik statüsü olmadan toplulukta veya bağlı dost oyuncu olarak bulunan kişiyi anlatır. Mudârebe, sermayesini Orta Sandık'ın koyduğu, işini ekibin yaptığı ve net kârı önceden ilan edilmiş oranla bölünen sefer usulüdür. Hisse, dağıtılabilir kârda kişinin payını gösteren birimdir. Sayılan sefer, üyenin görev alıp sonuna kadar kaldığı ve önderin sefer kaydına işlediği seferdir.

0. Hangi eski uygulamalar geçerli değildir?

Kervan'ın mevcut modelinde sabit aylık aidat, bağış miktarına göre üyelik sınıfı ve zorunlu emek puanı sistemi yoktur. Başlangıçta sabit sayıda lider veya kasa yöneticisi atanmaz; gerçekten gereken görevler ve yedekler belirlenir.

Ekonomik destek önceliği para bağışına veya gemi sahipliğine göre satın alınmaz. Operasyon ihtiyacı, görev rolü ve önceden açıklanmış iş koşulları esas alınır. Sabit fiyat, kalite ve harcama sınırları oyun sürümünden bağımsız kalıcı kurala çevrilmez. Kullanılacak dönemsel sınırlar gerçek kasa ve tüketim verisine göre belirlenir.

Bu belge ücretlerin hiç değişmeyeceği bir fiyat listesi değildir. Değişebilen tarife, stok hedefi ve harcama eşiğini kimin önerip onaylayacağını ve oyuncuya ne zaman açıklayacağını belirler.

1. Kervan'ın ekonomik işi ve üyelik

Kervan, üretim, ticaret, bilgi ve keşifle değer yaratır. Kaynak toplama, salvage, işleme, üretim, depo, tedarik, taşıma ve koruma bu ağı tamamlar. Her üyenin aynı işi yapması gerekmez. Üye o dönem ağırlıklı katkı alanını belirtir; ortak iş planında bu bilgi kullanılır.

Üye aktif olduğu dönemde ortak işin bir parçasını gerçekten tamamlar. Bu, belirli saat doldurmak veya aynı miktarda maden çıkarmak demek değildir. Alan değiştirmek mümkündür; başlamış işi aksatmadan, mümkün olduğunda sonraki ortak iş döngüsüne yansıtılır.

Kervan bir paralı asker grubu değildir. Ödül avcılığı ve paralı askerlik gibi PvE işlerini kendi oyunumuzda da grupça da yaparız; grupça yaptığımızda masraflarını Kervan karşılayabilir. Ama bunlar ana işimiz değildir, daha çok keyif içindir. PvP savunma dışında nadirdir; çatışmaya yükü ve insanı korumak için gireriz. Grupça PvE'nin masrafını Kervan karşılayacaksa iş sefer olarak açılır ve masraf önceden onaylanan bütçeden çıkar. Kervan'ın ortak işleri üretim, ticaret, bilgi ve keşfe dayanır. Bu işlerle bağı olmayan kişi toplulukta kalabilir. Para bağışı tek başına üyelikteki fiilî katkıyı karşılamaz; finansman, tedarik veya pazar araştırmasını gerçekten yönetmek katkı olabilir.

Başarı, saatlik kazançla sınırlı değildir. Tekrarlanabilir işler, hazır stok ve teslimatın yanında doğrulanmış kaynak ve rota bilgisi ve kurulan ticari bağlantılar da ortak kapasite oluşturur.

1.1 İki ayrı ekonomik alan

Kişisel iş: Kendi paran ve riskinle yaptığın faaliyetlerde Kervan payı %0'dır. Kişisel cüzdanın ve sıradan oyuncular arası alışverişlerin izlenmez.

Kervan işi: Ortak sermaye, ortak stok, Kervan kontratı veya markası kullanılıyorsa; ya da planlı iş orgun lojistik ve eskort desteğiyle yürüyorsa koşullar ve sonuç hesabı kayda girer. Bu işler seferdir ve Sefer Haritası düzenine göre açılır (Org Modeli 7. bölüm). Çalışan ücreti veya payı, kullanılacak sermaye, risk ve Kervan'a kalacak tutarın modeli başlamadan açıklanır.

Bir gemide beraber bulunmak tek başına bütün kişisel kazancı Kervan gelirine dönüştürmez. İşin Kervan adına açılıp açılmadığı ve hangi ortak imkânı kullandığı başlangıç duyurusundan anlaşılır olmalıdır.

2. Ortak kasa ve varlıklar

Orta Sandık adı verilen ortak kasanın amacı, güvenli rezerv tutarken işin yapılmasını sağlayacak imkânları finanse etmektir. Üretim malzemesi, operasyon ekipmanı, dış hizmet, taşıma, eğitim, kabul edilmiş zarar telafisi, grupça PvE ile org etkinliklerinin (turnuva, yarış, gelenek) önceden onaylanan masrafları bu kapsamda olabilir; Altın Yol dahil ödüller Ödül Kesesi'nden verilir (7.5). Yakıt ve mühimmat giderleri oyun sürümüne göre belirgin biçimde artabildiği için grup PvE ve eskort masrafı dönem bütçesinde ayrı kalem olarak izlenir. Para biriktirmek kendi başına amaç değildir.

Orta Sandık kimseye nakit dağıtmaz; kimse Sandık'tan pay isteyemez. Üyeye para yalnız üç yoldan gider: sefer payı, kabul edilmiş telafi ve önceden ilan edilmiş ödül. Sandık'ın üyeye faydası aynîdir: ortak gemi, ekipman, sarf malzemesi, sermaye ve seferdeki kaybın telafisi.

Kasa Bânî'nin veya bağışçının kişisel parası sayılmaz. Orta Sandık harcamalarına Kâhyalar karar verir; Kâhyalar tarafından seçilen Emin kararları uygular, sandığı ve ortak gemi ile ekipmanı emanet olarak tutar. Mümkünse karar veren ile sandığı tutan farklı kişilerdir. Her hareket açık deftere kaydedilir; herkes serbest harcama yapamaz. Büyük veya stratejik kullanımda bağımsız ikinci onay alınır. Oyunda ortak hesap olmadıkça Sandık en az iki güvenilir emanetçinin hesabına bölünür (7.2).

2.1 Bağış, ödünç ve sermaye birbirinden ayrılır

- **Bağış:** Geri ödeme beklenmeden ortak havuza verilen para veya işlevsel malzemedir. Sonradan kişisel alacak, makam veya oy hakkı gibi kullanılamaz.
- **Ödünç:** Sahibine iade edilmesi gereken gemi, ekipman veya başka varlıktır. Başlangıçta sahibi, kullanan kişi, iş ve iade veya hasar şartı yazılır.
- **Sermaye avansı:** Belirli bir işte kullanılmak üzere verilen ve anlaşmaya göre geri ödenecek ana paradır. Varsa önceden kabul edilmiş sınırlı ekonomik getirisi ayrıca belirtilir.
- **Tamamlanmış emek:** Fiilen yapılmış yükleme, taşıma, bakım, kayıt, eğitim veya başka yararlı iştir. Bağışlanan emek ile ücretli kontrat işi baştan ayrılır.

Büyük bağış destek sağlar; sınırsız ekipman çekme, veto, yönetim veya insanlara emir verme hakkı sağlamaz. Sermaye ekonomik getiri doğurabilir; siyasi ayrıcalık doğurmaz.

Kervan’a bağışlanan Kervan’ındır; emanet ya da ödünç bırakılan sahibinindir. Üyenin kendi gemisi seferde kullanılsa da onundur: ana gemi hissesini alır, Kervan’dan ayrılırsa götürür. Org gemisi, Orta Sandık parasıyla alınmış ya da Kervan’a bağışlanmış ve emanetçinin hesabında duran gemidir.

2.2 Hangi varlıklar ne zaman ortaklaşır?

Kuruluşta kullanılabilir para ve gerçekten gereken küçük operasyon malzemeleriyle başlanır. İlk uzmanlaşmada kritik üretim girdileri ve stratejik stok hedefleri gelişebilir. Oyun mekaniği elverdiğinde üretilmiş ürün stoğu ve daha sonra gerçek ihtiyaç varsa görev amaçlı gemi veya araç havuzu açılabilir.

Mühimmat, medikal malzeme, tamir veya taşıma sarfı için küçük stok ihtiyaçla kurulabilir. Henüz üretim veya erişim mekanizması olmayan bir varlık havuzu varmış gibi muhasebe yapılmaz. Depoya mal bırakılması otomatik olarak o malın bütün üyelere kişisel kullanım için açıldığı anlamına gelmez.

3. Gönüllü katkı ve gelir kaynakları

Aylık sabit aidat yoktur. İlk dönemde kasa; ortak işlerden kalan pay veya marj, gönüllü para ve malzeme katkısı, satış ve dış kontrat geliriyle oluşur. Gönüllü katkı verenin desteği görünür olabilir; ayrıcalıklı üyelik sınıfı oluşmaz.

Malzeme katkısı mümkün olduğunca gerçek ihtiyaç listesine uygun olmalıdır. Kullanılmayan eşya yığılması kapasiteyi artırmaz. Emek katkısı, gerçekleşmiş işe dayanır; yalnız yardım sözü kayda tamamlanmış iş olarak girmez.

Katkı kayıtları yarışma veya sıralama tablosu yapılmaz. Saat, para ve popülerlik yerine tamamlanmış yararlı iş ve güvenilirlik dikkate alınır. Ücretli diye açılan işin karşılığı, “gönüllü katıldın” gerekçesiyle kaldırılmaz.

4. Ortak kâr operasyonunun hesabı

Kâr paylaşımı kullanılan işte Kervan payı, satışın tamamından değil net kârdan alınır. Hesap sırası bütün katılımcılar tarafından anlaşılabilir olmalıdır.

1. Satış veya işten gelen toplam gelir kaydedilir.

2. İş için bağlanan ana sermaye sahibine iade edilir. Bu iade kâr sayılmaz.
3. Yakıt, tamir, mühimmat, işleme, taşıma, sağlık desteği, dış hizmet, kabul edilmiş gemi kullanım bedeli ve kararlaştırılmış sabit ücret gibi gerçek giderler ayrılır.
4. Seferin önceden tanımlanmış ve kabul edilmiş kayıp veya telafisi mümkün olduğunca işin gelirine gider yazılır.
5. Kalan tutar net kârdır. Kervan payı bu tutardan ayrılır: ortak kâr seferinde yeşil bölgede %10, sarı bölgede %15; mudârebede Sandık payı yeşilde %30, sarıda %40; kırmızı bölgedeki büyük seferde oran onayda yazılır.
6. Usul ve oran iş öncesinde duyuruda açıklanmış olmalıdır. Görev sonunda risk gerekçesiyle sürpriz kesinti eklenmez.
7. Kalan dağıtılabilir kâr, varsayılan hisse düzenine ya da önceden açıklanmış başka bir modele göre çalışanlara ödenir (5).

Eğitim, yeni oyuncu desteği ve düşük gelirli gündelik işlerde Kervan payı %0’dır. Önceden kararlaştırılmış ücret veya pay hakkı korunur. Şirket adına açılan sabit ücretli kontratta şirket marjı ayrıca 4.2’deki mantıkla açıklanır; ödeme modeli işin başında belirlenir.

Usul	Yeşil bölge	Sarı bölge	Kırmızı bölge (büyük sefer)
Ortak kâr seferi: Kervan payı	%10	%15	Onayda yazılır
Mudârebe: Sandık ve ekip payı	%30 Sandık, %70 ekip	%40 Sandık, %60 ekip	Onayda yazılır
Varsayılan telafi (8)	Zararla biten seferde kabul edilmiş masraflar	Masraflar ve kargo ya da sermaye kaybının yarısı	Onayda yazılır

Oran neden riskle artar? Parasal riski kim taşıyorsa payı o alır. Ortak kâr seferinde sermaye üyelerindir; Kervan yeşilde yalnız masrafı, sarıda kaybın yarısını da telafi ettiği için payı sarıda yükselir. Mudârebede bütün sermaye riski Sandık’tadır; bu yüzden Sandık’ın payı büyüktür, ekip ise zararda yalnız emeğini kaybeder. Eğitim ve yeni oyuncu seferlerinde Kervan payı %0’dır.

Küçük rutin giderler için dönemsel ve makul bir toplu tutar kullanılabilir. Önemli veya olağandışı masraf ayrıca kaydedilir. Bir gider hem sabit ücret olarak hem de ikinci bir maliyet kalemi olarak iki kez düşülmez.

4.1 Örnek: ortak kâr ve mudârebe hesabı

Aşağıdaki rakamlar yalnız hesap yöntemini göstermek içindir; ücret tarifesi, harcama sınırı veya gelir garantisi değildir. Örnek seferde üç kişi çalışır: önder, ana gemiyi getiren üye ve bir nişancı. Bölge yeşildir. Varsayılan hisse düzeninde önder ve ana gemiyi getiren üye 1,5, nişancı 1 hisse alır; toplam 4 hisse eder.

Ortak kâr seferi: Sermayeyi üyeler koyar.

Kalem	Örnek tutar
Satıştan gelen brüt gelir	1.000.000 UEC
Sermaye sahibine ana para iadesi	400.000 UEC
Kabul edilmiş gerçek masraflar	100.000 UEC
Kabul edilmiş kayıp veya telafi	50.000 UEC

Kalem	Örnek tutar
Net kâr	450.000 UEC
Kervan payı: yeşil bölgede net kârın %10’u	45.000 UEC
Oyunculara dağıtılabilir kâr	405.000 UEC
Bir hisse (405.000 ÷ 4)	101.250 UEC
Önder ve ana gemiyi getiren üye, kişi başı 1,5 hisse	151.875 UEC
Nişancı, 1 hisse	101.250 UEC

Sermaye sahibi 400.000 UEC ana parasını geri alır. Ayrıca çalışmışsa, emeği için hisse alır. Ana para iadesi ile çalışan payı ayrı haklardır. Sermaye sağlamak kendiliğinden fazladan pay doğurmaz; ana gemiye verilen yarım hisse ise varsayılan düzenin parçasıdır ve duyuruda yazılır. Aynı sefer sarı bölgede olsaydı Kervan payı 67.500 UEC, dağıtılabilir kâr 382.500 UEC olurdu; buna karşılık kargo kaybı olsaydı yarısı telafi edilirdi.

Mudârebe seferi: Aynı işte sermayeyi Orta Sandık koyar.

Kalem	Örnek tutar
Satıştan gelen brüt gelir	1.000.000 UEC
Sandık’a sermaye iadesi	400.000 UEC
Kabul edilmiş gerçek masraflar	100.000 UEC
Net kâr	500.000 UEC
Sandık payı: yeşil bölgede net kârın %30’u	150.000 UEC
Ekibin payı: %70	350.000 UEC
Bir hisse (350.000 ÷ 4)	87.500 UEC
Önder ve ana gemiyi getiren üye, kişi başı 1,5 hisse	131.250 UEC
Nişancı, 1 hisse	87.500 UEC

Sandık sermayesiyle birlikte 550.000 UEC geri alır. Sefer zararla bitseydi, örneğin satış 300.000 UEC’de kalsaydı, sermayenin dönmeyen kısmını ve masrafı Sandık taşırdı; ekip pay almaz ama Sandık’a borçlanmazdı.

4.2 Örnek: sabit ücretli şirket kontratı

Bir üretim işinde çalışanların ücretleri baştan sabitse bu ücretler maliyete yazılır. Örneğin kontrat geliri 1.000.000 UEC, ana sermaye 400.000 UEC, diğer kabul edilmiş giderler 150.000 UEC ve toplam çalışan ücretleri 250.000 UEC ise Kervan’a kalan marj 200.000 UEC olur.

Bu örnekte çalışanlar, ilan edilen sabit ücretlerini alır. Ayrıca kâr payı veya bonus bulunuyorsa kontratta baştan yazılır ve onun hesabı uygulanır. Şirket marjı ile ortak kâr paylaşımı modeli oyuncuya açıklanmadan birbirine karıştırılmaz; kişi hangi modelde çalıştığını bilmelidir.

Sabit ücretin kontrattaki ödeme zamanı korunur. Teslimatla ödeme anlaşılmışsa bağımsız kabul kaydı alınır. İş yöneticisi, organizasyonun çalışan ücretlerini kişisel cebinden karşılamakla yükümlü hale gelmez. Finansman gereksinimi kontrat açılmadan planlanır.

4.3 Kervan payının karşılığı

Ortak iş, oyuncuya sermaye ve malzeme, hazır stok, mürettebat, taşıma, koruma, alıcı veya kontrat bulma ve açıklanmış risk desteği sağlayabilir. Kervan payı bu ortak düzenin sürmesini finanse eder.

Farkı gemi taşır, erişimi Kervan sağlar. Büyük gemisi olan üye, ana gemi hissesiyle o geminin farkını alır. Büyük gemisi olmayan üye de Kervan seferinde rol alarak o geminin işine ve kazancına erişir. Gemiler arasındaki gerçek fark korunur; kimse yalnız gemisi yok diye işin dışında kalmaz.

Her dakikada tek başına oyundan daha yüksek UEC verilmesi garanti edilmez. Buna rağmen toplam fayda anlamlı olmalıdır. Ücret veya payın yanında daha az kişisel sermaye gereksinimi, hazırlık kolaylığı, ekip desteği ve riskin paylaşılması da değerlendirilir. Ortak imkânlar gerçek işte kullanılmıyorsa yalnız kasa büyüklüğü başarı sayılmaz.

◇ ◇–◇ ◇

5. Ücretler ve görünür iş fırsatları

Başka model duyurulmadıysa, masraflar ve Kervan payı sonrası kalan kâr varsayılan hisse düzeniyle paylaşılır: fiilen çalışan her katılımcı 1 hisse alır; sefer önderi ve işi yapan ana gemiyi getiren üye yarım hisse fazla alır. Hangi gemilerin ana gemi sayıldığı duyuruda yazılır; ana gemi Kervan'ınsa o yarım hisse Orta Sandık'a gider. İşin niteliği farklı ödeme gerektiriyorsa bunu sefer önderi veya ekonomik sorumlu önceden açıklar.

- **Hisse düzeni:** Varsayılandır. Rol alan herkes 1 hisse; önder ve ana gemi yarım hisse fazla alır. Gemisi olmayanın da payı vardır; fark gemiye ve sorumluluğa yarım hisse olarak yansır.
- **Eşit pay:** Benzer katkı ve risk taşıyan küçük ekip için uygundur.
- **Ağırlıklı pay:** Daha uzun iş, kritik uzmanlık veya farklı risk için önceden duyurulmuş basit katsayı kullanılır. Örneğin 1 ve 1,25 katsayı yalnız açıklanmış modelin örneğidir; bütün işlerde zorunlu değildir.
- **Sabit ücret:** Belirli süre veya görev karşılığı tutar önceden belirlenir. Net kâr hesaplanmadan önce masrafa yazılır.
- **İş veya teslimat ücreti:** Eskort, taşıma, kurtarma veya belirli teslim için bedel belirlenir.
- **Karma ödeme:** Sabit temel ücret ve önceden açıklanmış başarı bonusu ya da kâr payı birlikte kullanılır.
- **Mudârebe:** Sermayeyi Orta Sandık koyar; sermaye önce Sandık'a döner, net kâr önceden ilan edilen oranla Sandık ve ekip arasında bölünür, ekibin payı hisseyle dağıtılır. Parasal zararı Sandık taşır; ekip Sandık'a borçlanmaz (4).

Sermaye koymak, gemi sağlamak ve çalışmak ayrı kalemlerdir. Sermayenin ana parası ve anlaşılmış getirisi, geminin kullanım ve hasar koşulu, çalışanın ücret veya payı ayrı yazılır. Hiçbiri makam, üyelik kabulü veya fazladan oy satın almaz.

Depo ikmali, eğitim, kayıt, üretim hazırlığı, pazar veya kontrat araştırması ve uzun taşıma işi sürekli aynı kişilerin karşılıksız yükü olmamalıdır. Gerçek ihtiyaç varsa bütçesi açıklanmış ücretli işe çevrilebilir. Tellal'ın ticaret ve tanıtım işleri ile Mihmandar'ın üye kazandırma ve karşılama işi de bu biçimde değerlendirilir. Yönetim koltuğu, hakemlik ve oy kullanma otomatik maaş değildir.

5.1 Tarife nasıl belirlenir?

İlgili ekonomik sorumlu veya görev sorumlusu tarife önerebilir. Kendi alacağı ücretini tek başına belirleyemez. Dönemsel tarife ve önemli değişiklik, bağımsız ikinci onaydan sonra uygulanır. İşi etkileyecek ücret, teslim ve ödeme koşulları başlamadan görünür olmalıdır.

Gerçek ücret ve masrafla karşılaştırılan şirket marjı dönem özetine girer. Marj sürekli beklenenden yüksek çıkıyorsa çalışan bonusu veya sonraki tarifenin güncellenmesi değerlendirilir. Bu değerlendirme otomatik bonus vaadi değildir; görünür ve gerekçeli karar gerektirir.

5.2 İşler nasıl duyurulur?

Yeterli eğitim ve güveni olan üyelerin görebileceği iş veya kontrat panosu kullanılır. Sorumlu, bütün iyi işleri keyfî biçimde kendi arkadaşlarına dağıtamaz. Kritik görevde yeterlilik ve erişim şartı bulunabilir; şartlar işin gereğine dayanır.

Yaklaşık 3-4 düzenli kişi, ihtiyaç ve sermaye oluştuğunda küçük üretim kontratı denenebilir. Aşama 1'de yaklaşık 5-8 Aktif Çekirdek ve 10-15 düzenli oyuncuyla gerçek görev ihtiyacı oluştuğunda pano ve farklı ödeme modelleri daha sürekli işleyişe dönüştürülebilir. Bu iki eşik ayrı değerlendirilir.

5.3 Ne zaman tam iş kartı gerekir?

Her sefer duyurulur ve kaydı açılır. Org sermayesi veya stoğu kullanımı, dış müşteri veya kontrat, sarı bölge, yüksek risk veya stratejik varlık bulunması, yaklaşık 5 ya da daha fazla katılımcı veya büyük sefer tam kart gerektirir. Koşullardan birinin bulunması yeterlidir. Bu koşulların hiçbiri yoksa kısa duyuru kullanılabilir: sefer türü ve risk rengi, iş, önder, zaman, Kervan payı, hisse düzeni ve telafi koşulu. Bölge ve rota duyuruya yazılmaz; katılanlar kalkış brifinginde öğrenir. Sefer kapanınca bölgenin haritadaki adı hesapla birlikte açık deftere yazılır (Org Modeli 7. bölüm).

Kartta sefer türü ve risk rengi, amaç, sermaye kaynağı ve usul, roller, risk, telafi koşulu ve tavanı, tahmini anlamlı masraflar, ödeme modeli, Kervan payı veya marj, teslim miktarı ve varsa kalite, kabul eden kişi, ödeme zamanı ve tarife onayı bulunur; bölge kapalı planda tutulur. Kapanışta bölgenin haritadaki adı, gelir, masraf, net kâr, ödemeler, stok değişimi, sayılan seferler ve itirazın iletileceği yol kaydedilir. Tam alanlar 12. bölümdedir.

6. Stok, depo ve üye fiyatı

Stok hedefi, organizasyonun planlanan işini karşılamak için konur. Her üyeye aynı malzemeden belirli miktar toplama zorunluluğu verilmez. Üyeler hangi alanda katkı vereceklerini seçer; sorumlular toplam ihtiyacı ve iş bölümünü planlar.

Kritik liste kısa tutulur: planlanan ürünün ana girdileri, standart operasyon sarfı ve riskli işte bulunması zor malzemeler. Hedefler oyun sürümündeki tarif, fiyat ve tüketim verisine göre güncellenir. Mümkün olduğunda "iki planlı üretim ve teslimat işini çevirecek malzeme" gibi kapasiteye dayalı hedef kullanılır. İki iş örneği kalıcı stok zorunluluğu değildir.

Stratejik olmayan fazlalık satılabilir, takas edilebilir veya yeni işe yönlendirilebilir. Depoyu doldurmak tek başına başarı sayılmaz. Üretim bilgisi, blueprint, itibar ve hesaba bağlı kritik erişim mümkün olduğunca birden fazla bağımsız kişide yedeklenir. Oyun izin vermiyorsa erişim ve devir riskleri açıkça izlenir; var olmayan ortak erişim varsayılmaz.

6.1 Üyeye sağlanan fiyat avantajı

Standart Kervan ürünü, koşullar uygunsa üyeye maliyetine veya maliyete yakın fiyatla verilebilir. Ortak işin sürdürülebilmesi için küçük marj bırakılabilir. Kritik stratejik stok kişisel tüketim için serbestçe çekilemez; operasyon ihtiyacı korunur.

Üye fiyatı makul kişisel kullanım içindir. İndirimli ürünü düzenli dışarı satmak, ticari miktarda alıp fiyat farkından kâr etmek veya ortak desteği kişisel ticaret marjına dönüştürmek yasaktır. Ticari alım, yeniden satış ve dış müşteriye teslimat dönemsel ticari fiyatla yapılır.

Üyelik avantajı mevcut imkân, stok ve iş şartına bağlıdır. Kervan üyesi olmak sınırsız bedelsiz ekipman veya para çekme hakkı vermez. Ekonomik hak iç üye kaydından doğrulanır; kamuya açık RSI üyeliğini gizleme tercihi tek başına hak kaybı oluşturmaz.

6.2 Bölgesel stok, menzil ve sevkiyat

Ana merkez, yerleşik kollar ve gezgin kervanlar aynı ekonomik kurallarla çalışır. Yerleşik kol bölgesel üretim ve ticareti sürdürür; gezgin ekip kaynak, pazar ve tedarik bağlantısı geliştirir. Menzil noktası sefer için buluşma, ikmal ve geçici stok işlevi görür; kendiliğinden ayrı kasa, yeni oba veya kalıcı makam oluşturmaz.

Sevkiyat ihtiyaç ve sefer planına göre yapılır. Yerel üretimde kullanılacak mal bölgede kalabilir; müşteriye gidecek ürün uygun pazara teslim edilir; ana merkez için gerekli mal yetkilendirilmiş taşıyıcıyla gönderilir. Ana merkez de dışarıdaki ekibe ekipman, yedek parça ve ikmal sağlar. Taşıma, eskort, yükleme, boşaltma ve bekleme ihtiyacı işin maliyet planına dahil edilir; bütün malı ana üsse taşımak otomatik kural değildir.

Her ortak sevkte malzeme veya ürün, miktar, varsa kalite ve durum, amaç, emaneti tutan üye, teslim eden ve teslim alan, kabul durumu ve ilgili iş kaydı izlenir. İşlem referansı açık defterde bulunur; hassas depo yeri ve koordinat kapalı sevk talimatında tutulur. Aynı malın bir Kervan deposundan diğerine taşınması yeni kazanç veya ikinci stok yaratmaz; kayıt bir yerden çıkış, diğerine giriş ve emanet devri olarak güncellenir.

Geçici menzilde tutulacak stok, işin ihtiyacı ve riskiyle sınırlanır; sevk, geri dönüş veya devir zamanı önceden belirlenir. Yerel sorumlu düzenli talebi ve ikmal açığını bildirir. Kritik stok, süreklilik sağlayacak imkânlar ölçüsünde yedeklenir. Kişisel mal ortak stoka ancak mevcut satın alma, bağış veya ödünç kaydıyla girer; bulunduğu yer malın sahipliğini değiştirmez.

7. Para ve varlıkları kim kontrol eder?

Emin (RSI Officer), Kâhyalar tarafından seçilen emanetçi ve kayıt tutucudur. Kâhyaların kararlarını RSI ve Discord’da işler; üye, rütbe ve görev kayıtlarını tutar. Orta Sandık’ı, ortak gemileri ve ekipmanı korur; her giriş çıkışı açık deftere yazar. Mihmandar’ın kabul ettiği misafiri kaydeder, Tellal’ın alım satımını işler, sefer önderinden seferin payını teslim alır. Sandık’ı en az bir ikinci emanetçiyle bölerek tutar (7.2); sefer dışı emaneti Kâhyaların yazdığı sınırlar içinde verir ve teminatı saklar (7.4). Emin’in mutlaka Kâhya olması şartı yoktur; mümkünse karar veren ile emaneti tutan farklı kişilerdir. Depo görevlileri tanımlı işlemlerde yardımcı olabilir; emanet ve kayıt sorumluluğu Emin’de kalır. Emin’in atanması ve görevden alınması mevcut bağımsız ikinci onaya tabidir. Kriz anında Ocak Divanı sandığı ve ortak varlıkları geçici olarak dondurabilir.

Büyük ticaret ortak bir masada kurulur. Fırsatı Yoldaş dahil herkes getirebilir; Tellal alıcıyı, tedarikçiyi, fiyatı ve teslim koşulunu doğrular; Ustabaşı rotayı, gemiyi, ekibi, kapasiteyi, bütün maliyeti ve riski çıkarır; Kâhyalar ortak kaynağı ve riski onaylar; Kervan’ı bağlayan dış sözü Bânî, Kâhyaları ve Pirleri dinleyerek verir. Tellallık kendiliğinden sefer önderliği değildir. Küçük

ve olağan seferin önderi belirlenmiş fiyat, miktar ve risk sınırları içinde alıcıyı kendisi seçebilir; toplu satış, büyük alıcı ve kontrat Tellal'dan geçer.

Tellal alım satımı, Kâhyaların onayladığı bütçe ve koşullar içinde yürütür; yeni harcama yetkisi veya kendi ücretini onaylama yetkisi kazanmaz; ticari anlaşmanın yürütülmesi Tellal'a aittir. Sefer önderi sefer hesabını kapatıp payları dağıtır, Orta Sandık'ın payını Emin'e teslim eder. Sabit ücretler, sermaye, net kâr, şirket marjı ve Kervan payı mevcut hesap usullerine göre ayrı kaydedilir; aynı gelirden ikinci kez pay kesilmez.

Rutin küçük harcama tanımlı dönemsel sınır içinde ilgili yetkili tarafından yapılabilir. Bu dönem sınırını Kâhyalar koyar ve Sefer Haritası'yla birlikte duyurur: küçük seferin kişi ya da gemi sayısı, ortak sermaye ve stok sınırı ile olağan seferin kaynak, risk ve inisiyatif sınırı haritaya yazılır. Sefer ancak küçük sınırların hepsi içinde kalıyorsa küçük sayılır. Küçük ve olağan sefer ortak sermaye ve stoğu yalnız bu sınırlar içinde kullanır; birbirine bağlı işler toplam sermaye, risk ve taahhütleriyle değerlendirilir ve onaydan kaçmak için parçalara bölünemez. Sınırı aşan iş büyük seferdir ve en az iki Kâhya'nın, tek Kâhya varsa o Kâhya ile Bânî'nin onayını ister; iki onay seferi yönetmeyen iki ayrı kişiden gelir. İki bağımsız onay çıkmazsa iş küçültülür ya da ertelenir. Kimse önderi olduğu seferin harcamasını kendisi onaylayamaz. Büyük veya stratejik harcama bağımsız ikinci onay gerektirir. Sınır sabit bir UEC tutarı olmak zorunda değildir; kullanılabilir kasanın yüzdesi veya stratejik varlığın niteliğiyle belirlenebilir. Bu belge bütün oyun sürümleri için tek rakam dayatmaz; kullanılacak dönemsel ölçüt önceden görünür tutulur.

Acil görevde beklemenin zararı daha büyükse sefer önderi sınırlı acil kullanım yapabilir. İşlem, operasyon sonrasında kısa sürede kayda geçirilir ve gözden geçirilir. Acil istisna, kayıt dışı sürekli harcama yöntemine çevrilemez.

7.1 Kayıtlarda hangi bilgi bulunur?

- **Para girişi veya çıkışı:** Tarih, ilgili iş veya amaç, tutar, giriş ya da çıkış yönü, işlem sahibi ve onaylayan.
- **Stok hareketi:** Malzeme veya ürün, miktar, amaç, emaneti tutan üye ve gerekiyorsa iade zamanı. Depo yeri ve kişisel bilgiler açık deftere yazılmaz.
- **Operasyon hesabı:** Bölgenin haritadaki adı, brüt gelir, sermaye, masraf, kabul edilmiş kayıp, net kâr, Kervan payı veya marjı, oyuncu ödemeleri ve sayılan seferler.
- **Ödünç varlık:** Sahibi, kullanan kişi, ilgili görev ve iade veya hasar durumu.
- **Emanet ve teminat:** Emanet alan, eşya ve değeri, yatırılan teminat ve iade zamanı.

Sefer önderi ya da görev sorumlusu gelir ve giderleri beyan eder. Emin veya görevlendirdiği kayıt sorumlusu kayda geçirir; emanet sorumluluğu Emin'de kalır. Büyük, tartışmalı ya da olağandışı hesap bağımsız ikinci kişi tarafından teyit edilir. Kendi yönettiği büyük operasyonun hesabını tek başına onaylamak yeterli değildir.

Yaklaşık 30+ aktif veya yarı aktif ölçeğinde üç işlev mümkün olduğunca ayrılır: kayıt ve muhasebe, varlık veya depo erişimi, büyük harcama onayı. Küçük ekipte bir kişi birkaç iş yapabilir; kendi işlemini tek başına onaylamama ve kritik yedek bulundurma güvencesi sürer.

Açık defter birlik üyelerine, yani Yolcu ve üstü rütbedekilere açıktır; misafirler ve dışarısı dönem özetini görür. Kişisel bilgiler, kişisel kazançlar ve hassas sefer ayrıntıları, örneğin rota ve depo yeri, deftere yazılmaz. Kayıt görmek harcama yetkisi değildir; bu yetki görev ve onay sınırlarına bağlıdır.

7.2 Ortak erişim oyun tarafından sınırlıysa

Oyunda henüz organizasyona ait ortak bir hesap ya da hangar yoktur. Bu yüzden Orta Sandık tek kişisel hesapta toplanmaz; Emin ile Bânî ya da bir Kâhya gibi en az iki güvenilir kişinin hesabına bölünür ve büyük harcama bağımsız ikinci onayla yapılır. Bir bölüm işlevsel stok olarak tutulabilir. Org gemisi onu alan emanetçinin hesabında kalır. Kayıt, erişim ve görev devri için yedek düzenlenir.

Üretim sermayesinin sürekli aynı kişiden gelmesi ayrıca izlenir. O kişi parasını çektiğinde bütün iş duruyorsa ekonomik yedeklilik yoktur. İlk uzmanlaşmadan itibaren, imkânlar elverdikçe sermaye kaynakları çeşitlendirilir ve bu bağımlılık dönem özetinde görünür tutulur.

7.3 Görev kadar erişim, açık emanet hesabı

Taşıyıcıya yalnız üstlendiği işin malı ve gerekli teslim bilgisi verilir. Depo, ortak gemi ve kasa erişimi görev kapsamı ve oyun imkânlarıyla sınırlanır; rütbe veya yakınlık sınırsız erişim sağlamaz. Erişim, emanet ve kritik kayıt için yedek bulunur; görev devrinde yetkiler güncellenir. Oyun bunu teknik olarak sınırlamıyorsa emanet küçük ve tanımlı işlemlerle devredilir; var olmayan otomatik güvence varsayılmaz.

Konumun kapalı tutulması ortak paranın veya stokun hesabını saklama gerekçesi değildir. Emaneti tutan üyenin oyun kimliği hesap verebilirlik için kaydedilir; bu, gerçek özel kimliğin yayımlanması anlamına gelmez. Emin veya görevlendirdiği kayıt sorumlusu kolların hareketlerini ortak kayıtla uzlaştırır; emanet ve kayıt sorumluluğu Emin’de kalır. Teslim ve olağandışı hesaplar mevcut bağımsız kontrol usulünden geçer.

7.4 Ortak malın kullanımı, emanet ve teminat

Oyunda verilen bir şeyi geri almanın yolu yoktur; verilen eşya fiilen kişinin olur. Bu yüzden düzen “geri alırız” varsayımına değil, kaybı baştan sınırlamaya dayanır. Ortak mal hiçbir zaman güvenilmeyen tek bir kişinin elinde bırakılmaz.

- **Seferde kullanım:** Misafir dahil herkes org gemisini ve ekipmanını sefer önderinin gözetiminde, görevi için kullanır. Seferdeki kayıp telafi kurallarına göre karşılanır (8). Pahalı ekipman yalnız seferde dağıtılır ve sefer sonunda toplanır.
- **Sefer dışı kişisel kullanım:** Yalnız Aktif Çekirdek’e, yani son 60 günde en az bir sayılan sefere ya da org etkinliğine katılmış üyeye açıktır. Yoldaş sınırlı sarf malzemesi (MedGel, mühimmat, tamir malzemesi gibi) alabilir; sarf ödünç değil, hesaplı verilir ve deftere yazılır. Ustabaşı ve üstü, Emin’in onayı ve defter kaydıyla ekipman emanet alabilir. Org gemisi emanetçinin hesabında kalır; Ustabaşı ve üstü onu hesap sahibinin uygun gördüğü ve oyunun izin verdiği ölçüde kullanır. Kişisel kullanımda oluşan kayıp kullananındır.
- **Teminat:** Değerli bir emanet için üye, değeri kadar aUEC’yi Emin’e yatırır. Emanet dönünce teminat iade edilir; dönmezse teminat Sandık’ta kalır.
- **Emanet sınırı:** Kâhyalar her dönem bir kişinin aynı anda taşıyabileceği emanetin değer sınırını yazar. Misafir ve Yolcu sefer dışı emanet almaz.
- **Aktiflik düşerse:** Aktif Çekirdek’ten çıkan üyenin kişisel kullanım hakkı askıya alınır ve emanetleri bir hafta içinde Emin’e döner. Rütbesi ve kazanılmış payları yerinde kalır; katıldığı ilk sayılan seferle hak yeniden açılır.
- **Emanetle ayrılan:** Teminatı Sandık’ta kalır ve olay deftere yazılır. Emanet ya da karşılığı dönmeden Kervan’a yeniden kabul edilmez. Kasıtlı kötüye kullanım ve hırsızlıkta Org Modeli’nin güvenlik ve kriz süreci ayrıca uygulanır.

7.5 Ödül Kesesi ve konaklar

Orta Sandık'a giren her payın %10'u Ödül Kesesi'ne ayrılır. Altın Yol dahil bütün ödüller yalnız bu keseden verilir; böylece ödüller Sandık'ı eritmez. Ödül talep edilmez, önceden ilan edilmiş kurala göre verilir. Ödüller kural olarak aynîdir: unvan, ekipman, sarf malzemesi, kıyafet ya da gemi alımına katkı. Nakit "maaş" beklentisi yaratır; ekipman ise üyeyi Kervan'daki işinde güçlendirir. Altın Yol gibi bir etkinlikte önceden ilan edilmiş bir para ödülü varsa o da bu keseden verilir.

Konak	Sayılan sefer	Ödül
1. Konak	5	Discord unvanı, adının deftere yazılması ve küçük bir sarf paketi (MedGel, mühimmat)
2. Konak	15	Belli bir değere kadar işe yarar bir ekipman (zırh, maden kafası ya da bileşen)
3. Konak	30	Hil'at, yani şeref kıyafeti ile değerli bir ekipman ya da gemi alımına katkı

Rütbe güveni, konak emeği gösterir; ikisi karıştırılmaz. Konak terfi şartı değildir; puan tablosu ya da sıralama tutulmaz. Ödüllerin değerini Kâhyalar her dönem Ödül Kesesi'ne göre yazar ve açık deftere işler.

Görev ödülleri: Kârlı bir rota ya da pazar bulan Tellal veya üye, getirdiği kişi en az üç ay kalan Mihmandar ve Kervan kanalına içerik hazırlayan üye de ödüllendirilebilir. Bu, oyuna az vakit ayırabilenlere de bir katkı yolu açar.

8. Kayıp, ödünç varlık ve zarar telafisi

Telafi, bütün oyuncu kayıplarını otomatik karşılayan sigorta değildir. Kervan seferinde, yani haritanın içindeki küçük ya da olağan seferde ya da onaylanmış büyük seferde, açıklanan rol ve talimatlara uygun çalışırken oluşmuş makul ve önceden tanımlanmış kayıp değerlendirilir. Haritanın izin vermediği ya da kapalı bölgede onaysız açılan iş telafi doğurmaz. Onaylanan tutar mümkün olduğunca önce o işin gelirine masraf yazılır. Gelir yetmezse yalnız kabul edilmiş kısım ortak rezervden karşılanabilir.

Telafinin koşulu ve üst sınırı sefer duyurusunda yazılır. Başka koşul duyurulmadıysa varsayılan düzen şudur:

Bölge	Varsayılan telafi
Yeşil	Sefer zararla biterse kabul edilmiş masraflar: yakıt, tamir, mühimmat, sağlık malzemesi ve claim ücreti.
Sarı	Masraflara ek olarak kargo ya da sermaye kaybının yarısı.
Kırmızı	Koşul ve tavan büyük sefer onayında yazılır.

Bir seferin telafi tavanı Orta Sandık'taki paranın beşte birini geçmez. Gemiler oyunun sigortasıyla döner; telafi kargo, sermaye ve masraf içindir. Mudârebede parasal kaybın tamamı zaten Sandık'ındır. Kişisel görev, gereksiz risk, talimat dışı hareket veya kayıt dışı kullanım otomatik telafi doğurmaz. Sırf bağış miktarı veya arkadaşlık nedeniyle farklı kişi ayrıcalığı uygulanmaz.

Ödünç geminin normal kişisel kullanım gideri kullanan oyuncuya aittir. Seferin doğal gideri ise kabul edilmiş operasyon masrafı olabilir. Bağışlanan, ödünç alınan ve ücret karşılığı kullanılan varlıklar kayıtta ayrı gösterilir.

Kasıtlı kötüye kullanım, hırsızlık veya ortak varlığı saklama ya da bozma durumunda Org Modeli'nin güvenlik ve kriz süreci uygulanır. Gerekirse erişim geçici dondurulur; nihai yaptırım bağımsız görüş ve itiraz güvencelerine tabidir.

8.1 Oyun sıfırlaması (wipe) olursa

Star Citizen'da bir oyun sürümü oyun içi parayı, envanteri veya stoğu sıfırlayabilir. Böyle bir durumda şu düzen uygulanır:

- **Defter kapanır:** Sıfırlamadan önceki son durum dönem özeti olarak kaydedilir; yeni dönem sıfırdan açılır.
- **Ortak stok ve Sandık:** Silinen oyun içi para ve mal için kimseye borç doğmaz; Orta Sandık yeni dönemde ortak işlerin payıyla yeniden oluşur.
- **Sermaye avansı ve ödünç:** Sıfırlamayla silinen ana para veya ödünç varlık için borç doğmaz; kayıt "sıfırlamayla kapandı" diye kapatılır. Oyuncunun hesabında kalıcı olarak duran gemiler sahibinde kalır.
- **Kalıcı bilgi:** Blueprint, tarif, rota ve müşteri bilgisi gibi sıfırlamadan sonra da işe yarayan bilgiler yedeklilik kuralına göre korunur.
- **Duyurulmuş sıfırlamadan önce:** Uzun vadeli sermaye bağlanmaz ve büyük stok biriktirilmez; eldeki stok mümkünse ortak işlerde kullanılır. Telafi sözü sıfırlama tarihinin ötesine uzatılmaz.
- **Emanet ve teminat:** Sıfırlamayla silinen emanet ve teminat için kimseye borç doğmaz; kayıt kapatılır.
- **Antrenman sandığı:** 1.0'a kadar Orta Sandık bir antrenman sandığıdır: kurallar, defter ve alışkanlıklar şimdi kurulur, asıl birikim 1.0'dan sonra yapılır. Ödüllerde ağırlık sembolik olanlardadır; unvan, Discord rolü ve defter kaydı sıfırlamada silinmez, büyük malzeme ödülleri 1.0'dan sonraya kalır.

9. Ekonomi nasıl büyür?

Aşamalar yaklaşık kişi ölçeği, gerçek iş ihtiyacı ve kullanılabilir oyun mekanikleri birlikte değerlendirilerek açılır. Sayıya ulaşmak tek başına yeni kurum oluşturmaz.

Aşama 0 - Kuruluş: Küçük ortak işler, küçük ihtiyaç stoğu ve basit kasa kaydı kullanılır; Orta Sandık bir antrenman sandığıdır. Kâr paylaşımı işinde varsayılan hisse düzeni ve risk rengine göre Kervan payı geçerlidir; oranlar antrenman seferlerinde denenir. Aidat ve zorunlu puan sistemi açılmaz. Her küçük işe ağır form uygulanmaz.

Ayrı ekonomik deneme: Yaklaşık 3-4 düzenli çalışan, gerçek ihtiyaç ve yeterli sermaye varsa küçük üretim kontratı denenebilir. Bu deneme Aşama 1 değildir ve yeni yönetim makamı oluşturmaz.

Aşama 1 - İlk uzmanlaşma: Yaklaşık 5-8 Aktif Çekirdek ve 10-15 düzenli oyuncu yanında görev ihtiyacı oluşur. Üretim, işleme, lojistik, ticaret ve savunma sorumluları; kontrat panosu, yedekler, farklı ödeme modelleri, üye fiyatı denemesi ve operasyon kapasitesine göre stok hedefleri gelişebilir.

Aşama 2 - Daha büyük üretim düzeni: Yaklaşık 30+ aktif veya yarı aktif kişi ve kullanılabilir oyun sistemleriyle üretim hatları, tedarikçi ve müşteri ağı, daha düzenli bütçe ve ücretli operasyonel işler kurulabilir. Kayıt, varlık erişimi ve büyük harcama onayı ayrılır. Para veya varlık karşılığında siyasi ayrıcalık verilmez.

Aşama 3 - Paralel ekonomi: Yaklaşık 50 toplam topluluk kişisi yanında sürdürülebilir aktif kapasite varsa farklı saat grupları, paralel işler, yedek sorumlular ve düzenli stok veya ekonomi özeti gerekebilir. Sermaye ve getirili işlerin belli çevrede yoğunlaşıp yoğunlaşmadığı izlenir. Sayı için gereksiz departman açılmaz.

1.0'ın tarihi ile insan kapasitesi ayrı şeylerdir. Oyun mekanikleri önce gelirse yalnız kullanılabilir kısmı uygulanır. Ekip daha önce büyürse mevcut mekaniklerin kaldırdığı işleyiş geliştirilir. Büyük bürokrasi, yalnız oyun sürümü değiştiği için kurulmaz.

9.1 Kolların bütçesi ve ortak ekonomi

Yerel ve gezgin kollar, Sefer Haritası'ndaki kendi bölgelerinde ve Kâhyaların koyduğu dönem sınırı içinde rutin iş yürütür. Kolun sorumlusu ve yedeği Yetki ve Sorumluluk Kaydı'nda tutulur. Sınırı aşan veya stratejik harcama mevcut onay ve ikinci kontrol düzenine tabidir; yeni kol kurulması bu sınırları kaldırmaz.

Kişisel iş, ortak kâr seferi ve sabit ücretli kontrat ayrımı bütün kollarda aynıdır. Yerleşik veya gezgin çalışma için ek kol kesintisi, ikinci Kervan payı, aidat veya zorunlu sermaye katkısı doğmaz. Ücret, risk, kabul edilmiş masraf ve paylaşım yola çıkmadan açıklanır; mevcut oranlar ve ekonomik eşikler korunur. Birden fazla kolun katkısı aynı iş kaydında gösterilir; aynı gider veya emek iki kez düşülmez.

10. Uçtan uca ortak işin adımları

Kervan operasyonu, aynı hedef etrafında zincirin birden fazla işini birleştirir. Her operasyon bütün adımları kullanmak zorunda değildir; gerçekten gereken işler seçilir.

0. Bölge: Sefer Haritası'nda izinli mi, rengi ne; küçük, olağan ya da büyük sefer mi; önder kim? Duyuruya renk yazılır, bölge kalkışta açıklanır.

1. İhtiyaç: Hangi ürün, sipariş, stok açığı veya satış amacı karşılanacak?

2. Malzeme: Kaynak toplama, geri kazanım veya dış satın almayla hangi girdiler sağlanacak?

3. İşleme veya üretim: Oyun sürümünün izin verdiği rafineri, işleme veya üretim işi yapılır.

4. Depo ve yükleme: Malzeme veya ürün kayda girer; sevk hazırlığı yapılır.

5. Taşıma: Gemiler, rota ve zamanlama belirlenir.

6. Koruma: Risk gerektiriyorsa ön keşif, eskort ve hızlı yardım planı kurulur.

7. Teslim veya satış: Ürün müşteri, alıcı ya da org deposuna gider; bağımsız kabul alınır.

8. Kapanış: Sermaye, masraf, kabul edilmiş kayıp, net sonuç, oyuncu ödemeleri ve stok değişimi kaydedilir; bölgenin haritadaki adı ve sayılan seferler deftere yazılır.

11. Gelecek oyun sistemlerine hazırlık

Üs kurma, arazi, kalıcı tesis, sigorta ve kalıcı ekonomi ayrıntıları oyun içinde netleşmeden kesin maliyet veya garanti gibi yazılmaz. Crafting ve blueprint sistemi oyunda vardır; ama tarif, kalite ve fiyat eşikleri sürümle değişebileceği için kalıcı kural yapılmaz. Bugünkü ortak işlerin amacı, gelecekte de kullanılabilecek insan, lojistik, güven ve kayıt alışkanlığı geliştirmektir.

Kritik hesap bağlantıları ve üretim erişimleri için yedeklilik önceliklidir. Gerçek sabit altyapı gideri doğarsa aidat otomatik başlamaz. Önce üretim ve kontrat geliri, rezerv ve gönüllü katkının yetip yetmediğine bakılır. Farklı finansman gerekiyorsa temel kural değişikliği süreci uygulanır.

12. İlan, kapanış ve dönem özeti

12.1 İş açılmadan yazılacak bilgiler

Sefer adı ve amacı; küçük, olağan ya da büyük sefer ve risk rengi (olağan seferde varsa vekâlet, büyük seferde onaylayanlar); Kafilebaşı ya da Kervanbaşı ve yardımcısı; yapılacak roller; sermaye ve malzeme kaynağı ile usul (ortak kâr ya da mudârebe); tahmini önemli masraflar; telafi koşulu ve tavanı; ödeme modeli ve hisse düzeni; Kervan payı veya hedef şirket marjı; teslim miktarı ve varsa kalite; teslim noktası ve kabul eden kişi; ödeme zamanı; ücret tarifesi ve bağımsız onaylayan açıklanır. Bölge ve rota bu ilanda değil kapalı planda yazılır; katılanlara kalkışta açıklanır.

Tam kart gerekmeyen seferde kısa duyuru yeterlidir: sefer türü ve risk rengi, iş, önder, zaman, Kervan payı, hisse düzeni ve telafi koşulu. Farklı ücret veya risk koşulu kullanılacaksa bunu kısa mesajda da ayrıca belirtmek gerekir.

Örnek sefer duyurusu

SEFER · Olağan · SARI · İş: kargo taşıma · Önder: Kervanbaşı (Ustabaşı)

Buluşma: Cuma 21:00 · Süre: 2 saat · Roller: pilot, 2 nişancı, gözcü · Hazırlık: temel sağlık malzemesi

Usul: ortak kâr · Kervan payı: %15 · Hisse: herkes 1, önder +0,5, ana gemi +0,5

Telafi: masraflar ve kargo kaybının yarısı, en fazla 400.000 aUEC · Bölge ve rota: kalkış brifinginde

12.2 İş kapatılırken yazılacak bilgiler

Bölgenin haritadaki adı (koordinat, rota ve depo yeri olmadan), gerçek brüt gelir, sermaye iadesi, kabul edilmiş masraflar ve ücretler, kabul edilmiş kayıp veya telafi, net kâr, Kervan payı veya marjı, oyuncu dağıtımı, sayılan seferler, stok değişimi ve gerekli açıklama kaydedilir. Hesaba itiraz edecek kişi kime ve hangi duyurulmuş sürede başvuracağını görebilir. Teslim kaydı veya bağımsız ekonomik teyit gereken işlerde bunların kim tarafından yapıldığı belirtilir.

12.3 Dönem özeti

Kullanılabilir kasa, kritik stok, üretilen veya teslim edilen ürün, tamamlanan kontrat, anlamlı gelir, sermaye, ücret ve masraf, Kervan marjı, telafi ve risk bilgisi, Ödül Kesesi’nin durumu ve verilen ödüller, açıktaki emanetler ve teminatlar ile sonraki dönem öncelikleri toplu biçimde gösterilir. Tek kişiye sermaye veya erişim bağımlılığı ve iş fırsatlarının dağılımı da gözden geçirilir. Oyuncuların kişisel cüzdanları veya solo kazançları rapora alınmaz.

13. Deneme döneminde neye bakılır?

İlk yaklaşık altı hafta ekonomik işleyiş hafif tutulur. Güvenlik veya açık hesap çelişkisi dışında her olay için yeni ana kural yazılmaz. Geçici yöntemlerin gözden geçirme zamanı belirlenir.

Değerlendirmede şu soruların somut cevabı aranır:

- Ortak iş tekrar tamamlanabildi mi; kayıt yükü oyunu aksattı mı?
- Ücret ve pay işe başlamadan anlaşılabildi mi; ödeme ve kabul düzeni çalıştı mı?
- Stok gerçekten işe yaradı mı; ortak kasa ve erişim tek kişiye mi bağlı kaldı?
- Org faaliyeti tek başına oynama seçeneğine göre anlamlı toplam fayda sağladı mı?
- Sermaye, stok, ekip, eskort, alıcı ve risk desteği fiilen kullanıldı mı?
- İyi getirili işler yeterli farklı üyelere görünür biçimde dağıldı mı?
- Depo, eğitim, kayıt ve pazar araştırması birkaç kişinin sürekli karşılıksız yükü mü oldu?
- Üye fiyatı avantaj sağlarken kritik stok veya kasa sürdürülemez biçimde eridi mi?
- Sermaye sağlayan veya kritik girdiyi tutan kişi ayrılırsa iş durur mu?

Başarı yalnız para birikimi değildir. Adil ödeme, tekrar eden teslimat ve Bânî olmadan çıkarılabilen ekonomik iş birlikte değerlendirilir. Gerçek ve tekrar eden sorun görülürse yöntem güncellenir; değişiklik yetki ve onay sürecine tabidir.

14. Eski belgelerden kaldırılmış kurallar

Aşağıdaki tarihsel örnekler uygulanan kural değildir. Eski bir metin veya mesajda görüldüklerinde bu belge esas alınır:

- Aylık 50.000 veya 100.000 UEC zorunluluğu ve “katkı havuzu üyeliği”.
- Dört emek puanının aylık katkı yerine sayılması gibi zorunlu puan sistemi.
- Daha çok bağış yapanın otomatik daha üst destek veya öncelik sınıfına geçmesi.
- Başlangıçtan itibaren sabit üç lider ve iki kasa veya depo yöneticisi.
- 300.000 UEC gibi kalıcı kişisel likit servet eşiği.
- 400 veya 700 kalite gibi oyun mekaniğine bağlı kalıcı depo sınırı.
- Kasanın %40, %20, %20, %15 ve %5 oranlarında zorunlu bölüştürülmesi.

Güncel modelde bütçe, stok ve ücret gerçek ihtiyaca ve oyun verisine göre belirlenir. Kişisel işte %0 pay, ortak kâr işinde net kâr esaslı pay, gönüllü katkı, açık kayıt, sınırlı erişim, yedeklilik ve başlamadan anlaşılmış şartlar korunur.

15. Üretim kontratı: işin tamamlanma rehberi

15.1 Talep, bütçe, çalışma ve ödeme

Önce dış müşteri, sipariş, doğrulanmış pazar ihtiyacı veya iç stok açığı tanımlanır. Sermaye kaynağı, risk sınırı, ödeme modeli ve hedef şirket marjı hazırlanır. İlanda roller ve yeterlilik, teslim edilecek miktar ve varsa kalite, kabul eden kişi ve ödeme zamanı açıklanır.

Kaynak, geri kazanım, işleme, üretim, taşıma ve eskort görevleri anlaşılmış iş bölümüne göre yürür. Teslimat bağımsız kişi tarafından kabul kaydına geçirilir. Ücret veya kâr payı açıklanmış modele ve zamana göre ödenir. Satış veya müşteri teslimatı sonrası Kervan'a kalan marj kasaya döner ve dönem özetinde görünür olur.

15.2 Ücretin ve şirket marjının güvencesi

Sabit çalışan ücreti operasyon masrafıdır; net kâr hesabından önce ayrılır. Kâr paylaşımı varsa kalan tutar ilan edilmiş modele göre dağıtılır. Sefer önderi ya da görev sorumlusu kişisel cebinden bütün ücretleri ödeyen kişi sayılmaz.

Tarife ve önemli değişiklik bağımsız ikinci onay gerektirir. Kendi ücretini tek başına belirleme ve başlamış işi sonradan tek taraflı başka modele çevirme kabul edilmez. Gelir, ana sermaye, önemli masraf ve ücret ile şirket marjı görünür tutulur. Düzenli yüksek marjda bonus veya sonraki tarifenin yeniden değerlendirilmesi mümkündür.

15.3 Emeğin karşılığı ve üyelik imkânı

Ücret veya kâr payı, o işte çalışan herkesin anlaşılmış hakkıdır. Topluluk ve Affiliate oyuncusu çalıştıysa karşılığını alır. Üye fiyatı, sübvansiyonlu stok, üye zarar desteği veya kısıtlı iç kontrat erişimi ise üyelik imkânıdır; bütün çalışanlara otomatik açılmaz.

Üye aktif olduğu dönemlerde ana veya destek alanında gerçek iş tamamlar; alanı planlamaya yardımcı olur ve gerektiğinde değişebilir. Düşük aktiflik tek başına üyelik kaybı sayılmaz. Sürekli aktif olup ortak üretim hedefiyle bağı kalmayan kişiyle önce özel uygunluk görüşmesi yapılır.

15.4 Küçük deneme, sermaye ve bağımsız kabul

Yaklaşık 3-4 düzenli kişi, gerçek ihtiyaç ve yeterli sermayeyle küçük kontrat denemesi yapılabilir. Bu deneme, yaklaşık 5-8 Aktif Çekirdek ve 10-15 düzenli oyuncuyla değerlendirilen Aşama 1'in başladığı anlamına gelmez.

Önce ihtiyacı belirlemek esastır. Alıcısı kesin olmayan üretim yapılacaksa piyasa riski açıklanır. Bir iş kasanın tehlikeli büyüklükte bölümünü bağlıyorsa dönemsel eşiğe göre bağımsız ikinci onay alınır. Sermaye azsa iş küçültülür veya ana para ve varsa sınırlı getiri şartı açık bir avans kullanılır. Kaynaklar büyüdükçe tek sermayedar bağımlılığı azaltılır.

Teslim eden kendi işini tek başına kabul edilmiş sayamaz. Miktar ve varsa kaliteyi teslim alan, depo veya bağımsız kayıt sorumlusu doğrular. Teslimat bazlı ödeme kabul sonrası yapılır; farklı zaman kullanılacaksa başlamadan yazılır.

15.5 Üyenin somut kazanımı

Mevcut imkânlar uygun olduğunda Kervan üyeye sermaye veya malzeme finansmanı, ortak stok ve ekipman, kişisel üye fiyatı, ekip ve lojistik desteği, eskort, iç kontrat, alıcı ağı, eğitim ve önceden açıklanmış risk paylaşımı sunabilir. Bu faydalarla ücret veya pay birlikte değerlendirilir.

Üyelik; sınırsız kasa çekimi, stratejik stoğu kişisel tüketme veya makam ve oy satın alma hakkı değildir. Kervan ekonomisinin işe yaradığı, oyuncunun bir işi daha güvenilir ve tamamlanabilir biçimde yapabildiğinde görülür.

16. Sefer öncesi ekonomik karar

Seferin hangi yetkiyle açılacağını Org Modeli 7. bölümdeki Sefer Haritası düzeni belirler: küçük seferi doğrulanmış alanındaki Yoldaş ve üstü bir üye Kafilebaşı olarak, olağan seferi uygun bir Ustabaşı ya da bir Kâhya'nın yazılı vekâletini alan yetkin bir Yoldaş Kervanbaşı olarak onay beklemeden kurar. Büyük ticaret, büyük filo, dönem sınırını aşan sermaye ya da risk, kırmızı ya da izinli olmayan bölge veya dış söz gerektiren iş büyük seferdir ve iki bağımsız onayla çıkar. Bu bölüm, üç ölçekte de yapılacak ekonomik hesabı anlatır.

Fırsatı Yoldaş dahil herkes getirebilir; büyük ticarette işin pazar ve teknik tarafı 7. bölümdeki ortak masada çalışılır. Bir ticari seferin gerekçesi yalnız satış fiyatı veya gidilen mesafe değildir. Alıcı, talep, malın kalitesi, teslim imkânı, personel ve bütün lojistik zinciri birlikte değerlendirilir. Pazar bilgisinin tarihi ve doğrulanma durumu not edilir; gözlem, tahmin ve kesinleşmiş sipariş aynı güvenle sunulmaz.

- **İhtiyaç:** Gerçek müşteri, sipariş, stratejik stok açığı veya açık eğitim ya da araştırma hedefi nedir?
- **Kaynak:** Sermaye, hammadde, uygun ürün, depo, gemi, ekipman ve onları kullanacak kişiler mevcut mu?
- **Maliyet:** Alım veya üretim, işleme, yükleme, boşaltma, yakıt, bakım, mühimmat, ücret, eskort, dış hizmet ve bekleme ne gerektirir?
- **Risk:** Bölgenin haritadaki rengi ne; olası yük kaybı, gecikme, fiyat düşüşü, alıcının çekilmesi, saldırı ve kesilen ikmal karşısında ne yapılır?
- **Fırsat maliyeti:** Bu iş gemiyi, sermayeyi ve mürettebatı hangi daha yararlı alternatiften alıkoyar?
- **Karar:** İşe hangi koşullarda başlanır; hangi değişiklikte küçültülür, yeniden görüşülür veya bırakılır?

Yerel satış, daha yüksek fiyatlı uzak pazardan daha iyi net sonuç verebilir. Her mal Ana Liman'a dönmez; bölgesel ihtiyaç yerelde karşılanabilir. Eğitim, ikmal, yeni müşteri veya doğrulanmış rota bilgisi için doğrudan kârı düşük bir iş yapılabilir; amacı ve kabul edilen maliyeti baştan açıklanır. Sonradan ortaya çıkan zarara belirsiz bir nüfuz gerekçesi eklemek hesap verme sayılmaz.

Sefer sırasında amaç, bütçe ya da kabul edilen risk aşılacaksa onay yenilenir; yanıt alınamaması yeni yetki sayılmaz. Acil geri çekilme onay beklemez; olağandışı kaynak kullanımı sonradan kayda geçirilir ve sürekli kayıt dışı harcama yöntemine dönüşmez.

16.1 Beklenen net sonuç ile dağıtım hesabı ayrı tutulur

Beklenen net sonuç; tahmini gelirden alım ya da üretim, operasyon giderleri ve risk senaryosunun etkisi düşünülerek değerlendirilir. Zaman ve fırsat maliyeti alternatifleri karşılaştırmak için kullanılır. Olası kayba kesin olasılık veya sahte hassasiyet verilmez; veri zayıfsa bu açıkça belirtilir. Bu planlama hesabı yeni bir bordro kesintisi veya muhasebe gideri oluşturmaz.

Gerçekleşen ortak kâr hesabı 4. bölümdeki sıra ile yapılır. Ana sermaye, gerçek kabul edilmiş giderler, önceden kabul edilmiş kayıp ya da telafi ve çalışan ücretleri mevcut kurala göre ayrılır. Kişisel gelirde %0; ortak kâr seferinde yeşilde %10, sarıda %15; mudârebede yeşilde %30, sarıda %40 Sandık payı; eğitim ve yeni oyuncu desteğinde %0 uygulanır. Sabit ücretli kontratın marjı ayrı modeldir; aynı gelirden ikinci kez Kervan payı kesilmez.

Sefer ticari olmayan bir amaç taşıyorsa hangi eğitim, ikmal, ilişki veya eğlence çıktısının hedeflendiği ve kabul edilen gider baştan açıklanır. Her sosyal etkinliğe ticari kâr şartı konmaz. Sonradan zarar gerekçesini değiştirmek veya açıklanmamış kişisel sorumluluk yaratmak kabul edilmez.

16.2 Kapanış ve hesap verebilirlik

Kapanışta başlangıç beklentisi ile gerçekleşen satış ya da teslim, sermaye iadesi, gider, ücret, kabul edilmiş kayıp, net sonuç, Sandık payı ve stok değişimi karşılaştırılır. Sefer önderi sonucu ve sapma nedenini açıklar; Emin kaydı ve emaneti uzlaştırır. Büyük, tartışmalı veya olağandışı hesap mevcut bağımsız kontrol usulünden geçer; iş sorumlusu kendi büyük hesabını tek başına onaylamaz.

Makul bilgiyle hazırlanmış, haritanın ve onayın sınırları içinde yürütülmüş işin kötü sonuçlanması; eksik hazırlık veya ihmal; yetki aşımı ya da bilginin gizlenmesi ayrı değerlendirilir. Zarar tek başına suçluluk, tesadüfî kâr da tek başına liyakat kanıtı değildir. Gerçek olmayan bir zararı veya kişisel kusuru gizlemek kabul edilmez. İtiraz ve bağımsız değerlendirme güvenceleri sürer.

Kısa kapanış şu dört soruya cevap verir: Ne bekledik? Ne gerçekleşti? Farkın nedeni neydi? Sonraki işte neyi değiştireceğiz? Öğrenilen fiyat, rota, kapasite ve müşteri bilgisi sonraki planı besler. Ticari sonuç yanında önceden açıklanmış eğitim, ikmal, ilişki ve birlikte oyun amacı da değerlendirilir; üyeler puan veya popülerlik sıralamasına sokulmaz.

17. Tellal ekibi, katkı ve ekonomik nüfuz

Tellal ticaret, tedarik, müşteri ilişkisi ve tanıtımı tek başına taşımaz; birden çok Tellal olabilir ve Tellallar gerçek iş ihtiyacı olduğunda gönüllü veya baştan koşulları açıklanmış ücretli üyelerden destek ekibi kurar. Yeni rütbe veya kendiliğinden yeni yönetim makamı oluşmaz.

- **Pazar ve tedarik desteği:** Fiyatı, stok ve malzeme kaynağını araştırır; bilginin zamanını, doğrulamasını ve uygulanabilirliğini bildirir.
- **Müşteri ve bağlantı desteği:** Talebi ve alıcıyı bulur, teslim beklentisini toplar, dostlarla ticari temasın devamını takip eder.
- **Tanıtım desteği:** Duyuru, görsel, faaliyet özeti ve org sayfası işlerine katkı verir; hassas sefer veya depo bilgisini tanıtıma taşımaz.

Tamamlanmış araştırma, müşteri bulma, teslim takibi ve tanıtım emeği görünür olur. Ücretli iş ilan edildiyse karşılığı baştan konuşulur; her sohbet veya öneri kendiliğinden ücret veya komisyon hakkı yaratmaz. Ekipte bulunmak sefer önderliği, harcama, kasa erişimi veya Kervan adına söz verme yetkisi vermez. Müşteri ve tedarikçi bilgisi görev gereği yetkili ekibe ve yedeğe devredilir; bütün ağın tek kişinin özel mesajlarına bağımlı kalması önlenir.

Dışarıdaki ekonomik etki; güvenilir teslimat, tekrar eden müşteri, tedarik, ikmal, doğrulanmış bilgi ve ortak iş kapasitesiyle gelişir. Bir kez filo göstermek sürekli alan kontrolü sayılmaz. İçeride insanları, bilgiyi ve imkânları birleştiren kişi doğal etki kazanır; bu katkı tanınır, ama kişisel nüfuz kendiliğinden bütçe, emir, veto veya makam doğurmaz. İş ve getirili fırsatların belli çevrede toplanması dönem özetinde gözden geçirilir.

17.1 Kayıt kısa, karar anlaşılır olmalı

Büyük seferde ve olağandışı işte 12.1 kartına pazar bilgisinin tarihi, alıcı ve talep durumu, alternatif iş, onaylayanlar ve yeniden görüşme koşulu eklenir. 12.2 kapanışına beklenen-

gerçekleşen farkı ve öğrenilen tek önemli ders yazılır. 12.3 dönem özetinde işin devamlılığı, müşteriler, sermaye bağımlılığı, fırsatların dağılımı ve yedeklerin çalışıp çalışmadığı değerlendirilir.

Tam kart gerektirmeyen küçük ve olağan seferde kısa duyuru usulü yeterlidir; her iş için ağır form gerekmez. Kayıt görmek harcama yetkisi vermez. Hassas fiziksel konum açık hesaba yazılmaz; miktar, amaç, emanet sahibi ve gereken onay görünür kalır. Kişisel cüzdan ve kişisel kazanç rapora alınmaz.